

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΕΤΕΚ

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- Ιστορική αναδρομή θεσμού διαιτησίας.
- Ιστορική αναδρομή του νομοθετικού πλαισίου του δικαίου της διαιτησίας.
- Έννοια και χαρακτηριστικά γνωρίσματα της διαιτησίας.
- Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα.
- Νομικό πλαίσιο της διαιτησίας στην Κύπρο.
- Ο περί Διαιτησίας Νόμος, Κεφάλαιο 4.
- Ο περί Διεθνούς Εμπορικής Διαιτησίας Νόμος 101/1987.

- Ο Κυρωτικός Νόμος της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1958.
- Νόμος 121(1)/2000 για την αναγνώριση και εγγραφή αλλοδαπών αποφάσεων.
- Ο περί Δικαστηρίων Νόμος.
- AD HOC και θεσμική διαιτησία.
Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα.
- Συνταγματικότητα διαιτησίας.
- Ο περί Συμβάσεων Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΖΕΥΚΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

- Εξέλιξη της Διαζευκτικής Επίλυσης Διαφορών.
- Συμβατικός όρος για Διαζευκτική Επίλυση Διαφορών.
- Διαμεσολάβηση και Συμφιλίωση (Mediation and Conciliation).
- Κριτική Διαδικασία (Adjudication).
- Διορισμός εμπειρογνώμονα / ειδικού. Ακύρωση πορίσματος.
- Κατάληξη σε συμβιβασμό σε Διαζευκτική Επίλυση Διαφορών.
- Άλλες μορφές Διαζευκτικής Επίλυσης Διαφορών.
- UNCITRAL Conciliation Rules.
- Κανονισμοί Κριτικής Διαδικασίας ΕΤΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΘΕΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΑΡΑΠΕΜΦΘΟΥΝ ΣΕ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

- Θέματα τα οποία μπορούν να παραπεμφθούν.
- Έννοια εμπορικής διαφοράς στον Νόμο 101/1987.
- Παραβίαση δημόσιας τάξης.
- Θέματα επιστημονικής ή τεχνικής φύσης.
- Νομικά θέματα.
- Παραπομπή νομικού θέματος από τον διαιτητή στο δικαστήριο.
- Θέματα προσωπικού θεσμού / ποινικής φύσης / δημόσιας φύσης διαφορά.
- Θέματα δημοσίου συμφέροντος.
- Δόλος.
- Θέματα παρανομίας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

- Η περί παραγραφής νομοθεσία.
- Ο περί Παραγραφής Αγώγιμων Δικαιωμάτων Νόμος.
- Χρόνος Παραγραφής.
- Επέκταση Χρόνου.
- Η έναρξη της δαιτησίας.
- Καθοριστικό σημείο η έναρξη της δαιτησίας.
- Νέες απαιτήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΜΕΡΩΝ ΣΕ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

- Ικανότητα σύναψης συμφωνίας.
- Εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα.
- Ανήλικοι.
- Νοητική ικανότητα.
- Αντιπρόσωπος.
- Δικηγόροι.
- Νομική ικανότητα εταιρειών – Δόγμα “ultra vires”.
- Θάνατος μέρους.
- Πτώχευση μέρους.

- Διαχειριστής ή Διαχειριστής Παραλήπτης Εταιρείας.
- Εκκαθάριση (liquidation) Εταιρείας.
- Διαγραφή Εταιρείας.
- Πρόσωπα που αξιώνουν «μέσω αυτών».
- Εκχώρηση συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

- Συνυποσχετικό.
- Ανέκκλητο συνυποσχετικό.
- Πρόθεση των μερών.
- Κανόνες ερμηνείας συμφωνίας διαιτησίας.
- Εφαρμογή συμφωνίας διαιτησίας από δικαστήρια.
- Λέξεις και φράσεις σε ρήτρα διαιτησίας.
- Εγκατάλειψη ρήτρας διαιτησίας.
- Τερματισμός συμφωνίας διαιτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΗ

- Διαιτητής οιονεί δικαστής.
- Διορισμός διαιτητή / Εξουσία διαιτητή.
- Προσόντα και προϋποθέσεις διορισμού διαιτητή.
- Αμερόληπτος και ανεξάρτητος διαιτητής.
- Κριτήρια / Κανόνες αμεροληψίας / Συνοπτικά οι αρχές που εφαρμόζονται.
- Πως και πότε υποβάλλεται αίτημα για εξαίρεση.
- Απομάκρυνση διαιτητή.
- Αναγκαίος διάδικος ο διαιτητής.
- Αμφισβήτηση δικαιοδοσίας διαιτητή.
- Ασυλία διαιτητών με βάση τις αρχές του κοινοδικαίου.
- Ασυλία διαιτητών με βάση τους κανονισμούς του ΕΤΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΛΟΓΩ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

- Προϋποθέσεις Αναστολής.
- Αποτέλεσμα της αναστολής της δικαστικής διαδικασίας.
- Γενική έννοια της διαφοράς / Ακριβής φύση της διαφοράς.
- Αυτονομία συμφωνίας διαιτησίας / Ανεξαρτησία ρήτρας διαιτησίας.
- Φύση της συμφωνίας διαιτησίας – Ρήτρα “Scott v. Avery”.
- Στήριξη ρήτρας αλλοδαπής διαιτησίας από δικαστήρια.
- Ίδιες αρχές ως για παραπομπή σε αλλοδαπό δικαστήριο.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

- Αναστολή δικαστικής διαδικασίας σε διεθνή εμπορική διαιτησία.
- Αναστολή με βάση τη Σύμβαση της Νέας Υόρκης / Νόμος περί διεθνούς εμπορικής διαιτησίας.
- Επιτακτική παραπομπή με βάση τη Σύμβαση και τον Νόμο.
- Η Σύμβαση εφαρμόζεται για τις μη ημεδαπές διαιτησίες.
- Άκυρη συμφωνία (null and void).
- Συμφωνία άνευ αποτελέσματος (inoperative).
- Συμφωνία «μη δυνάμενη να εκπληρωθεί».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ – ΛΗΨΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

- Γενικά / Σκοπός.
- Λήψη προσωρινών ή συντηρητικών μέτρων.
- Εξουσία λήψης μέτρων από διαιτητικό δικαστήριο ή από το δικαστήριο.
- Διαφορετική εξουσία δικαστηρίου από διαιτητικό δικαστήριο.
- Λήψη μαρτυρίας και μέτρων προστασίας μαρτυρίας.
- Υποβοήθηση της διαιτητικής διαδικασίας.
- Σκοπός η προστασία περιουσίας ή μαρτυρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΑΠΌ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

- Άρθρα 35 και 36 του περί Δικαστηρίων Νόμου.
- Εφαρμογή Διαταγής 49 των Πολιτικών Δικονομικών Θεσμών.
- Διαρκούσης της δικαστικής διαδικασίας.
- Συγκατάθεση ή μη των μερών.
- Βασικές πρόνοιες διαταγής για παραπομπή.
- Χρόνος καταχώρησης διαιτητικής απόφασης.
- Διαδικασία ενώπιον του διαιτητή / Λειτουργός δικαστηρίου.
- Αποτέλεσμα έκδοσης διαιτητικής απόφασης.
- Λήψη μαρτυρίας από διαιτητή που διορίζεται από το δικαστήριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΕΣ

- Οιονεί δικαστικό καθήκον.
- Φύση ιδιότητας διαιτητή.
- Καθήκον διαιτητή να ενεργεί δίκαια (duty to act fairly).
- Καθήκον ίσης και δίκαιης αντιμετώπισης.
- Καθήκον διατήρησης της ισότητας όπλων.
- Ισονομία.
- Καθήκον διαιτητή για απόφαση επί της παραπεμφθείσας διαφοράς.
- Καθήκον αυστηρής εφαρμογής των όρων της παραπομπής.
- Καθήκον του διαιτητή να αποφασίσει με βάση τις πρόνοιες του νόμου.

- Καθήκον του διαιτητή να ακούει όλους τους διάδικους.
- Καθήκον του διαιτητή όταν λαμβάνει εμπιστευτική πληροφορία.
- Εξουσία εκχώρησης καθηκόντος.
- Μαρτυρία εμπειρογνώμονα.
- Νομική γνωμάτευση.
- Ακρόαση μαρτυρίας.
- Πλημμελής εκτέλεση καθηκόντων του διαιτητή.
- Δικαιοδοσία διαιτητή – αρχές κοινοδικαίου.
- Η αρχή του “Kompetenz – Kompetenz”.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Ο ΠΕΡΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

- Δικαστική βοήθεια και υποστήριξη διαιτησίας.
- Προσπάθεια αποκλεισμού ενδίκων μέσων από διαιτησία.
- Υποχρέωση εφαρμογής του νόμου.
- Βασικές αρχές δυνατότητας παρέμβασης.
- Διορισμός διαιτητή / Απομάκρυνση διαιτητή για μεροληψία.
- Παραπομπή νομικού ερωτήματος / Προϋποθέσεις παραπομπής νομικού ερωτήματος.
- Έννοια νομικού ζητήματος.
- Δεν χωρεί παραπομπή μετά την έκδοση της απόφασης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

- Δικαστική παρέμβαση σε διεθνή εμπορική διαιτησία.
- Αύξηση αυτονομίας διαιτησίας και περιορισμός δικαστικής παρέμβασης.
- Υποχρέωση αναστολής διαδικασίας.
- Η αγωγή δεν αποτελεί εμπόδιο.
- Προσβολή εγκυρότητας συμφωνίας διαιτησίας.
- Δικαστική συνδρομή για τη διεξαγωγή αποδείξεων.
- Αίτημα για ακύρωση διαιτητικής απόφασης.
- Δικαστική συνδρομή για αναγνώριση και εκτέλεση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ (THE PROCEEDINGS IN THE REFERENCE)

- Ελευθερία των μερών να συμφωνήσουν την ακολουθητέα διαδικασία.
- Συνήθη στάδια διαδικασίας.
- Έναρξη διαιτησίας.
- Ενέργειες για τον διορισμό διαιτητή.
- Αρχικά καθήκοντα του διαιτητή.
- Προκαταρκτική συνάντηση / Προκαταρκτική συνάντηση – Κανονισμοί ΕΤΕΚ.
- Δικόγραφα / Τροποποίηση Δικογράφων.
- Νέες αξιώσεις και δικαιοδοσία διαιτητή.
- Αποκάλυψη και επιθεώρηση εγγράφων.
- Ακροαματική διαδικασία με βάση το Κεφάλαιο 4.
- Τερματισμός της διαιτητικής διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΜΑΡΤΥΡΙΑ – ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

- Ορισμός απόδειξης.
- Μαρτυρία και απόδειξη / Έννοια «μαρτυρία» και «απόδειξη».
- Απαιτούμενη διεργασία από διαιτητή.
- Εκτίμηση και αξιολόγηση μαρτυρίας.
- Συστατικό στοιχείο κρίσης του διαιτητή.
- Ο περί Αποδείξεως Νόμος στη διαιτησία / Υποχρέωση εφαρμογής των κανόνων απόδειξης.
- Ελευθερία των διαδίκων στον τρόπο προσκόμισης της μαρτυρίας.
- Ο διαιτητής ενεργεί εντίμως και δικαστικά.
- Ισχύον δίκαιο της απόδειξης.
- Αποδεκτή μαρτυρία / Σχετικότητα μαρτυρίας.
- Πρωτότυπη και εξ ακοής μαρτυρία.

- Βάρος απόδειξης.
- Ποιος φέρει το βάρος απόδειξης.
- Βαρύτητα εξ ακοής μαρτυρίας.
- Γραπτή δήλωση.
- Διαδικασία στις περιπτώσεις γραπτής δήλωσης με εξ ακοής μαρτυρία.
- Ικανοί μάρτυρες.
- Προσαγωγή εγγράφων / Κατάθεση τραπεζικών εγγράφων.
- Ερμηνεία εγγράφου.
- Απόδειξη δικογραφημένων ισχυρισμών.
- Αξιολόγηση μαρτυρίας.
- Αντεξέταση μάρτυρα / Παράλειψη αντεξέτασης / Επανεξέταση μάρτυρα.
- Εμπειρογνώμονες / Πραγματογνώμονες μάρτυρες.
- Καθήκον μαρτύρων εμπειρογνωμόνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

Η ΑΚΡΟΑΣΗ

- Ακροαματική διαδικασία.
- Αναγκαιότητα προσκόμισης μαρτυρίας.
- Καθήκον ενημέρωσης διαδίκων για την ακρόαση.
- Προκαταρτική συνεδρία.
- Κατάλληλη προετοιμασία της ακρόασης.
- Βάση διεξαγωγής ακροαματικής διαδικασίας.
- Ακρόαση επί των αμφισβητούμενων θεμάτων.
- Τήρηση των πρακτικών / Απουσία πρακτικών.
- Κυρίως εξέταση.

- Αντεξέταση.
- Επανεξέταση
- Ρόλος διαιτητή στην προσκόμιση μαρτυρίας.
- Διορισμός πραγματογνώμονα.
- Κανονισμοί ΕΤΕΚ.
- Κκανονισμοί ΕΤΕΚ – Ακροαματική διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Η ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

- Είδη διαιτητικών αποφάσεων.
- Διάκριση προσωρινής από τελική απόφαση.
- Τμηματικές αποφάσεις (partial awards).
- Εκ συμφώνου διαιτητική απόφαση.
- Απόφαση επί των παραπεμφθέντων θεμάτων.
- Οριστική – τελική απόφαση.
- Βεβαιότητα διαιτητικής απόφασης.
- Αιτιολογημένη διαιτητική απόφαση / Νομολογία δικαστηρίων.
- Αξιολόγηση μαρτυρίας από τον διαιτητή.

- Καταγραφή και συζήτηση των επίδικων θεμάτων.
- «Γραφικό λάθος ή αβλεψία» στην απόφαση.
- Τόκος.
- Αποζημιώσεις.
- Ειδικές αποζημιώσεις.
- Τιμωρητικές ή παραδειγματικές αποζημιώσεις.
- Χρόνος καθορισμού των αποζημιώσεων.
- Καθήκον μείωσης των ζημιών.
- Ποινική ρήτρα / Ποινική ρήτρα σε δημόσιες συμβάσεις.
- Ονομαστικές αποζημιώσεις.
- Έξοδα / Έξοδα της διαιτησίας / Επιμερισμός εξόδων διαιτησίας.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

- Αυτεπάγγελτη εξέταση παρανομίας.
- Άκυρο εργοληπτικό συμβόλαιο.
- Νομολογία για ακυρότητα Εργοληπτικού Συμβολαίου.
- Πότε κρίνεται ως ενιαίο ένα έργο.
- Επιτρεπτή η υποβολή προσφοράς.
- Υποβολή προσφοράς σε δημόσιο διαγωνισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- Οριστικότητα (Finality).
- “Functus officio”.
- Αίτημα παραπομπής (case stated) μετά την έκδοση απόφασης.
- «Γραφικό λάθος ή σφάλμα» στη διαιτητική απόφαση.
- Αποτελέσματα έκδοσης διαιτητικής απόφασης επί των διαδίκων.
- Δεδικασμένο.
- Η διαιτητική απόφαση αμέσως εκτελεστή.
- Αποτέλεσμα διαιτητικής απόφασης σε τρίτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ (STATUTORY ARBITRATION)

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΝΟΜΟΣ 85(Ι)/2017

- Φορείς Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών.
- Καταχώρηση σε Κατάλογο Φορέων Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών.
- Κατάλογος Φορέων Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών.
- Διασφάλιση βασικών αρχών από τους Φορείς.
- Καθήκον διαφάνειας από τους Φορείς.
- Καθήκον αποτελεσματικότητας από τους Φορείς.
- Διασφάλιση δίκαιης μεταχείρισης από τους Φορείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- Μηχανισμοί αναγνώρισης διαιτητικής απόφασης.

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

- Διαιτητική απόφαση είναι δεσμευτική για τα μέρη.
- Αναγνώριση απόφασης με δικαστική αγωγή.
- Θέματα τα οποία πρέπει να αποδεικνύονται σε αγωγή.
- Διαδικασία κατά την ακρόαση αγωγής για αναγνώριση.
- Αίτηση με βάση το άρθρο 21 του Κεφαλαίου 4.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

- Άρθρο 20 του Κεφαλαίου 4.
- Πλαίσιο διαιτητικής διαδικασίας.
- Αμφισβήτηση κατά τη διάρκεια της διαιτητικής διαδικασίας.
- Περιπτώσεις δικαστικής παρέμβασης διαρκούσης της διαδικασίας.
- Γενικά ο όρος «ανάρμοστη συμπεριφορά» (misconduct).
- Έννοια “misconduct”.
- Καθορισμός της ανάρμοστης συμπεριφοράς.
- Ανάρμοστη συμπεριφορά όταν διαιτητής ενεργεί καλόπιστα.
- Διαφορετική άποψη δικαστηρίου σε ερμηνεία εγγράφου.
- Εξυπακουόμενος όρος για δικαίωμα ακύρωσης.

- Συνένωση διαιτητή ως διαδίκου.
- Ισχυρισμοί ενώπιον δικαστηρίου.
- Νομικό σφάλμα.
- Παράβαση όρων εντολής.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

- Λόγοι ακύρωσης – Γενικά.
- Εξουσίες δικαστηρίου σε αίτηση ακύρωσης.
- Έννοια δημόσια τάξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ

- Ο περί Διαιτησίας Νόμος Κεφάλαιο 4.
- Κανονισμοί Διαιτησίας.
- Διαδικαστικοί Κανονισμοί.
- Έκδοση Διαδικαστικών Κανονισμών.
- Ο περί Διεθνούς Εμπορικής Διαιτησίας Νόμος.